

Ігор БРИНДАК, магістр богослов'я

Нещодавно світ облетіла звістка про те, що у травні цього року відбудеться беатифікація Папи Івана Павла II. Останньою ланкою у завершенні беатифікаційного процесу стало визнання медичною і церковною комісіями факту чудесного зцілення від хвороби Паркінсона французької черниці Марі-Сімон П'єр. Про наслідки, які виходять із визнання церквою чудес у беатифікаційних або канонізаційних процесах, і йтиме мова у даній публікації.

Інформацію про випадки чудесної допомоги святих після їхньої смерті ми знаходимо у Святому Письмі. Це, зокрема, воскресіння чоловіка, тіло якого торкнулося костей пророка Єлісея (II царів: 13,21), а також з'явлення первосвященика Онії та пророка Єремії Юді Маккавею, після чого останній отримав від них меч, яким пізніше здобув перемогу над Ніканором (2 Мак. 15,12-16). У Церкві перманентно тривають беатифікаційні і канонізаційні процеси. Обов'язковою умовою для них має бути визнання якого-небудь чуда, що сталося після смерті кандидата на канонізацію. Виняток складає тільки беатифікація мучеників. Це означає, що чудесні зцілення за посередництвом святих відбуваються постійно. І ці речі є не лише доказом святості тієї або іншої особи чи доказом святості Церкви, але також і доказом існування життя після смерті.

Упродовж останніх років як головний аргумент на підтвердження позагробового життя стали наводити випадки досвідів клінічної смерті. Скептики ж на спростування цих фактів давали такі пояснення, як: галюцинація, вплив медичних препаратів, спогади дитинства і т.д. Однак бувають такі випадки посмертних досвідів, стосовно яких усі вище згадані пояснення ніяк не підходять. Про це див. «По ту сторону смерті» («Жива Вода», №7, 2007).

Але як не дивно, християни часто забувають про інший важливий аргумент: заступництво святих. Бо якщо хтось молився до якоїсь особи і сталося диво, то це означає, що ця особа живе після смерті у небі. Правда, багато хто може запитати: а як дізнатися, чи мало місце чудо, чи ні? З цього приводу хочеться нагадати, що усі випадки, які подаються в канонізаційній комісії, ретельно перевіряються відповідними фахівцями – лікарями, психологами і т.д. І перший свій вердикт виносить медична комісія, яка стверджує, що дійсно мало місце зцілення від невиліковної хвороби і що воно не має природного пояснення. А вже після цього богословська комісія вирішує, чи мало місце чудо в теологічному значенні.

Для прикладу розглянемо декілька витягів із канонізаційних процесів.

Отже, 1916-й рік. Монастир Устеріц у Франції. У монастирській лікарні перебуває важкохвора на шлунок черниця Луїза де Сен-Жармен. 10-го вересня у палаті їй з'являється свята Тереза з Лізіє (померла 1897-го року) і говорить: «Будь бадьора, незабаром видужаєш. Я тобі обіцяю». Зранку біля ліжка хворої лікарі знайшли розсипані пелюстки троянд, які невідомо звідки взялися. 22-го вересня сестра Луїза стає цілком здоровою. Незвичне зцілення підтвердило двоє лікарів – Ле-Бек і Фоше, які також передали для канонізаційної комісії рентгенівську плівку, яка зафіксувала стан справ шлунка хворої перед зціленням.

Що стосується троянд, то свята Тереза з Лізіє ще за життя писала у своєму щоденнику: «Я буду після смерті посилати з неба на землю дощ із троянд». Цікаво, що коли відкривали мощі святої під час ексгумації, то з домовини доносився запах троянд. («Пісня любові», Львів., «Добра книжка», 2005, стор.238-239).

1925-й рік. Ліванський коваль Іскандер Убеїд став жертвою нещасного випадку. В часі праці йому в праве око потрапив кусень розпеченого заліза, через що воно повністю осліпло. Іскандер відвідував багатьох лікарів, навіть спеціалістів з Бейрутського університету. Але ніхто не міг допомогти. У 1950-му році Іскандеру приснився один чернець, який йому сказав, що той буде зцілений, якщо відвідає його могилу. На запитання «Хто він?» чернець написав на піску «Шарбель». 18-го жовтня 1950-го року Іскандер Убеїд відвідав могилу Шарбеля Маклуфа, на той час ще не канонізованого, в Аннаї. Після повернення йому знову приснився Шарбель, який сипав на ушкоджене око білий порошок. На ранок, коли Іскандер пробудився, то зауважив, що добре бачить на обидва ока. Факт зцілення підтвердили фахівці Бейрутського університету, до яких він перед тим звертався за допомогою (див. «Milujcie sie», №2, 2007, стор. 12, а також: Анатолій Баюканський, «Феномен святого Шарбеля, або Прилучення до дива», Львів-2003, стор. 74).

1966-й рік. Неаполь, Італія. У міській клініці лежить важко хвора черниця Катерина Капітані (вона, до речі, відійшла у вічність в минулому році). У неї був гемарогічний гастрит, ускладнений внутрішніми крововиливами. 25-го травня 1966-го року в її палаті з'являється Папа Іван XXIII (помер у 1963-му році) і каже: «Ти багато молилася. Я прийшов зцілити тебе. Подзвони, заклич сестер, вдягайся і вставай». На ранок лікарі виявили, що хвороба зникла цілковито. Факт цілковитого одужання підтвердило шість

лікарів, серед них – професор Джузеппе Заніні (Мартінетті Джованні, «Чому я вірю в потойбічне життя?», Свічадо-2002, стор. 55).

У всіх трьох випадках, про які згадувалося вище, до святих не просто молилися. Їх бачили і чули як реальних людей. Чи можна припустити, що це були галюцинації? Але як тоді пояснити феномен зцілень, які були очевидними? Галюцинації не здатні зупинити внутрішню кровотечу або відновити втрачені тканини ока. І аж ніяк не здатні залишати після себе матеріальні речі. Наприклад – пелюстки троянд. Так що це були не галюцинації, а реальні живі особи.

Більшість людей впевнені у тому, що в канонізаційних процесах беруться до уваги тільки чудеса, пов'язані із зціленням від невиліковних недуг. Найчастіше так воно і є. Але іноді можуть мати місце й інші незвичні випадки. Наприклад, у 1975-му році було канонізовано святого Хуана Масіаса, ченця-місіонера, який проповідував у Латинській Америці у XVII-му столітті. І головне чудо у його канонізаційному процесі було не зцілення, а дещо інше. Подія трапилася 25-го січня 1949-го року в іспанському містечку Олівенза (провінція Естрамадур). Місцева парафія утримувала групу безробітних осіб, влаштовуючи для них щоденно благодійний обід. Цього дня священики з парафії виїхали на закупівлю продуктів і не повернулися до обіднього часу. Обід готували черниці. І в них залишилося тільки 750 грамів рису. Висипавши увесь рис у банячок, вони поставили його на вогонь і стали молитися до блаженного Хуана Масіаса, щоб не залишив довірених їм людей без обіду. І раптом великі порції рису стали вилазити з банячка. Сестри ледве встигали підставляти тарілки. Багато хто з мешканців міста прибігли до обителі, щоб подивитися на чудо. Усі бажаючі могли цього дня безкоштовно пообідати. Прибули також на місце події міські чиновники та працівники поліції, які перевіряли, чи немає часом шахрайства. А згодом вони були в числі тих, хто складав заприсяжене свідоцтво перед канонізаційною комісією. Сестри-монахині роздавали рис з тринадцятої до сімнадцятої години за місцевим часом. Вважається, що наситилося тоді мінімум 150 чоловік. Це лише ті, на кого, власне, й був розрахований обід. Окрім них, було чимало й таких, що приходили зі своїм посудом. Їм також перепало поласувати чудесним рисом (Messori Vittorio, «Przemyslic historie». , Krakow: «М»-1999, т.2, стор.377-378).

Не менш цікавий випадок записаний у беатифікаційному процесі блаженної Марії Антонії Бандерас. 25-го жовтня 1961-го року її двоюрідний брат Антоніо Наварра Бандерас (з відомим актором, окрім імені, не має нічого спільного) потрапив під поїзд. І тільки в останній момент він встиг звернутися з молитвою до своєї покійної, але ще не беатифікованої кузинки. Якась невідома сила на очах натовпу виштовхнула його, цілого і неушкодженого, з-під потяга і віднесла на відстань приблизно 60-70 метрів у безпечний кінець перону («Cuda w sprawach kanonizacyjnych» pod red. Wiesława Bara., Lublin, 2006, стор.136-137).

Уже згадуваний вище святий Шарбель, окрім усього іншого, відомий ще й тим, що з'явився після своєї смерті на ... фотографії. 8-го травня 1950-го року група прочан, яка відвідувала Аннайський монастир, перед від'їздом вирішила сфотографуватися біля гробу цього ліванського подвижника віри. Коли світлина була уже готова, усі дуже здивувалися, побачивши, що серед них на першому плані сидить якийсь таємничий монах з довгою білою бородою і каптуром на голові. Повернувшись до монастиря, здивовані прочани показали фотографію ченця, і найстарший з монахів, які ще пам'ятали Шарбеля за життя, сказав, що це він. Цю світлину було передано для дослідження фотоекспертам, які заявили, що це не фотомонтаж, а цілком реальна композиція. Варто додати, що випадки незвичної появи Шарбеля серед прочан мали місце і раніше. Але зображення з'являлося лише на фотоплівці. Коли ж пробували його відтворити уже на світлині, то воно зникало. Нарешті – про ще одну важливу деталь. 8-го травня народився Шарбель Маклуф (див. «Milujcie sie», №2, 2007, стор. 11-12).

Наші читачі, мабуть, пам'ятають і про інше чудо цього святого, яке залишило видимий знак. Маю на увазі випадок із ліванським інженером Раймондом Надерою, який стався 10-го листопада 1994-го року (див. «Не хлібом єдиним», «Жива Вода», №10, 2005). Коротко нагадаємо: після зустрічі зі святим, яка також мала місце біля його гробу, на правій руці Надери, вище ліктя залишилися відбитки п'яти пальців Шарбеля. Лікарі, оглядаючи руку, встановили, що це опік, але ані термічного, ані хімічного походження. Раймонд Надера, до речі, живе й до сьогоднішнього дня, і кожен бажаючий може побачити небесний слід на його руці.

Можливо дехто, прочитавши про вище згадані факти, скаже, що вони підтверджують існування вічного життя у небі. Але, як відомо, Церква також навчає про пекло і про чистилище. По-перше, слід зауважити, що усі чуда у першу чергу підтверджують правдивість Євангелія. А воно, як відомо, говорить не тільки про рай (Мт.25, 31-46). По-друге, деяким святим і містикам ще за життя була відкрита можливість бачити пекло або чистилище. По-третє, жоден з канонізованих святих не насмільювався сказати, що пекла не існує. По-четверте, в канонізаційних актах серед іншого є описаний випадок, який змушує кожного з нас замислитися над вічністю. Він пов'язаний із життям блаженного Антоніо Бальдінуцчі (1658-1717) – народного єзуїтського місіонера в Італії. Подія мала місце в травні 1705-го року у містечку Джуліано. Отець Антоніо провадив там місію. Оскільки послухати його приходили великі маси людей, то проповідував він не у церкві, а на міській площі. Там росли дерева, і під одним із них, - а це була береза, - він зупинився і почав говорити проповідь. Як згадували пізніше очевидці, отець-єзуїт серед іншого сказав такі слова: «Як ви гадаєте, скільки людей зараз падає в пекло? Без сумніву, багато. Стільки, скільки листків впаде із цього дерева». Як лише він промовив це, із берези стало масово опадати листя. Воно злітало в такій кількості, як ніби падав густий сніг. І це притому, що був травень, стояла безвітряна погода, і з сусідніх дерев

листя не опадало. Листопад тривав аж до закінчення місійної науки. Після того дерево залишилося майже без листя. Люди на площі плакали і молилися про Боже Милосердя. Ті, що ворогували, тут же на місці й помирилися. Багато з них розпочали цілком нове життя (Вільгельм Шамоні, Карл Беслер, «Перлини із життя святих», «Місіонер», Львів-1996, стор.42-45).

До згаданих вище фактів про існування потойбічного життя слід ще додати й випадки появи Матері Божої в окремих місцях світу. Не всі вони, правда, є визнані Церквою, а лише окремі. У тих, що визнані, до сьогодні відбуваються чудесні зцілення на підтвердження того, що з'явлення були правдивими. Іноді можуть мати місце й інші незвичні знаки. Як, наприклад, відбиток стопи Богородиці у Почаєві або її нерукотворна ікона у Гуаделупе (Мексика). Про останню з переліку реліквію див. «Та, що наступає на змії» («Жива Вода», №3, 2009). Не можемо оминати ще один аргумент на користь безсмертя. Йдеться про нетлінні мощі деяких святих. Є різні ступені нетління, серед них і такі, коли тіло через багато років виглядає як живе. При цьому зберігається колір шкіри і навіть нігтів, як, наприклад, у випадку зі святою Бернардетою Субіру.

Після усіх описаних у публікації фактів кожен, думаю, знайде відповідь на запитання: «Чи існує потойбічне життя?»

Опубліковано в: Ігор БРИНДАК. *Канонізація як доказ безсмертя*//«Жива вода» №2 2011